

Gliwice 16 marca 2026 r.

dr hab. Monika Jagielska, prof. UŚ
Instytut Nauk Prawnych
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Śląski w Katowicach

Recenzja osiągnięć naukowych doktor Jagny Muchy w przewodzie o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego

1. Podstawą sporządzenia przedstawianej recenzji i kończącej ją opinii w sprawie nadania dr Jagnie Musze stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne jest uchwała nr 369 Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Prawne z dnia 20 stycznia 2026 powierzająca mi obowiązki recenzentki w postępowaniu habilitacyjnym.

2. Przedmiotem oceny recenzyjnej w postępowaniu habilitacyjnym jest ocena czy osiągnięcia naukowe habilitantki spełniają kryteria określone w art. 219 ust.1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm. – dalej Ustawa), a zatem czy Wnioskodawczyni jest osobą posiadającą stopień doktora, która ma w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie „ministerialnym”, a także wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

3. Na podstawie dostarczonej dokumentacji oraz materiałów, w tym publikacji Wnioskodawczyni, stwierdzam że:

a. doktor Jagna Mucha przedstawiła wszystkie wymagane prawem dokumenty i wypełniła wymagania określone ustawą

b. Habilitantka uzyskała stopień doktora nauk prawnych w dniu 22 marca 2017 roku, nadany uchwałą Rady Naukowej Instytutu Prawa Międzynarodowego Wydziału Prawa i Administracji

Uniwersytetu Warszawskiego na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Alternatywne metody rozwiązywania sporów konsumenckich w Unii Europejskiej* (promotor: prof. dr hab. Robert Grzeszczak)

c. przedstawiona monografia pt. *Consumer collective redress in the EU law- Lessons from the Polish legal system*, Wydawnictwo Routledge 2026 została wydana w wydawnictwie z „listy ministerialnej” i wnosi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne w dziedzinie nauk społecznych

d. Habilitantka wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Konkludując, na podstawie oceny przedłożonych dokumentów, a także oceny dorobku naukowego Habilitantki, stwierdzam, że dr Jagna Mucha spełnia wszystkie wymagane wymogi dla nadania Jej stopnia naukowego doktora habilitowanego.

I. RECENZJA ROZPRAWY HABILITACYJNEJ

Najistotniejszym kryterium jakie musi spełniać osoba ubiegająca się o uzyskanie stopnia naukowego doktora habilitowanego jest przedstawienie osiągnięcia (osiągnięć) stanowiącego (stanowiących) znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej. Zgodnie z art.219 ust.1 pkt 2 Ustawy osiągnięcie takie może stanowić monografia naukowa wydana przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b,

Habilitantka jako takie osiągnięcie wskazała monografię *Consumer collective redress in the EU law- Lessons from the Polish legal system* wydaną w wydawnictwie Routledge. Wydawnictwo to należy do tzw. wydawnictw II poziomu, zgodnie z komunikatem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe. Wymóg poziomu wydawnictwa został zatem spełniony w najlepszy możliwy sposób.

Odnosząc się do strony merytorycznej monografii wskazanej przez Habilitantkę jako znaczące osiągnięcie naukowe, uznaję, że opracowanie to spełnia wymienioną przesłankę ustawową, zwłaszcza w połączeniu z pozostałym dorobkiem naukowym dr Jagny Muchy, powstałym po uzyskaniu stopnia dra nauk prawnych. Monografia sama w sobie nie jest opracowaniem zbyt obszernym, zawiera także wiele elementów opisowych, co było zapewne podyktowane wymogami wydawniczymi, a także tym, że odbiorcą był nie tylko polski czytelnik. Jednakże konkluzje trzech rozdziałów pracy są znacznie bardziej pogłębione i wnikliwe, niżby wynikało to z treści poszczególnych rozdziałów i stanowią w istocie syntezę nie tylko rozważań zawartych w poszczególnych rozdziałach, ale także wyraźnie są efektem całokształtu badań prowadzonych przez Autorkę, przedstawionych w innych opracowaniach. Stanowią one sedno i kwintesencję pracy, znacząco podnosząc jej poziom naukowy, oryginalność i wkład w rozwój wiedzy.

Autorka w swej pracy podejmuje się weryfikacji hipotezy (która okazuje się weryfikacją negatywną), że mechanizm dochodzenia roszczeń zbiorowych znacząco przyczynia się do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumenta. Wskazując na wady i zalety roszczeń zbiorowych, słusznie zauważa, że konieczne jest znalezienie kompromisu między środkami ułatwiającymi dochodzenie roszczeń przez konsumentów, a gwarancjami dla przedsiębiorców. W pełni zgadzam się, że ochrona konsumentów pozostaje efemeryczna, jeśli nie jest uzupełniona mechanizmem skutecznego wykonywania przyznanych praw.

Struktura monografii jest prawidłowa – dr J. Mucha wychodzi od analizy prawa europejskiego, następnie przeprowadza badania prawnoporównawcze wybranych systemów prawnych: Belgii, Niderlandów i Wielkiej Brytanii (Anglii i Walii) i kończy rozważaniami o prawie polskim.

Oprócz zastosowania metody dogmatycznej, Autorka analizuje bogaty materiał empiryczny, zwłaszcza gdy chodzi o orzecznictwo polskie i wybranych systemów prawnych.

W rozdziale pierwszym Autorka analizuje różne modele zbiorowego dochodzenia roszczeń, porównując rozwiązania obowiązujące w USA i Europie. Sporo uwagi poświęca zasadom opt-in i opt-out. Szkoda, że nie zajmuje w tym miejscu wyraźnego stanowiska w tej materii, choć w późniejszych wywodach zdaje się preferować model opt-out. Habilitantka przeprowadza krytyczną analizę regulacji dyrektywy 2009/22, zwłaszcza w odniesieniu do sporów transgranicznych. Następnie szczegółowo omawia proces przyjmowania dyrektywy 2020/1828 w sprawie powództw przedstawicielskich, a także pokrótce przedstawia przyjęte w

niej rozwiązania. Proporcja wywodów jest zastanawiająca – więcej miejsca poświęcono historii i ścieżce legislacyjnej, niż samej dyrektywie i rozwiązaniom merytorycznym w niej zawartym. Rozdział jest dobrze napisany, choć ma głównie opisowy charakter. Autorka dokonuje oceny, w tym często krytycznej, poszczególnych regulacji i stara się uzasadnić swoje stanowisko.

W rozdziale drugim, w oparciu o rozważania o charakterze prawnoporównawczym, Habilitantka zmierza do pokazania w jaki sposób mechanizmy dochodzenia pozwów zbiorowych funkcjonują w wybranych systemach prawnych i jakie rozwiązania warto przyjąć do prawa polskiego. Pierwsza część wywodów poświęcona jest systemowi belgijskiemu, kolejna holenderskiemu, ostatnia brytyjskiemu. Wywody oparte są na tym samym schemacie - Autorka wskazuje na zalety przyjętego tam modelu, a następnie pokazuje jak funkcjonuje on w orzecznictwie sądowym. Za najciekawsze i pogłębione uważam rozważania zawarte w konkluzji rozdziału, zwłaszcza na uwagę zasługuje wskazanie na wady i zalety poszczególnych modeli oraz na elementy, które można by przejąć do prawa polskiego, a także takie, które się do tego nie nadają. Ważne, że dr J. Mucha potrafi poprawnie merytorycznie uzasadnić przyjmowane stanowisko.

Rozdział trzeci poświęcony jest prawu polskiemu. Niektóre jego fragmenty są dla polskiego czytelnika oczywiste, natomiast są one konieczne dla wyjaśnienia funkcjonowania naszego systemu prawnego odbiorcom z zagranicy. Rozważania oparte są na tym samym schemacie co w rozdziale wcześniejszym – Autorka wpieryw dokonuje analizy rozwiązań prawnych, a następnie pokazuje ich funkcjonowanie w praktyce. Warto zwrócić uwagę na bardzo bogaty materiał źródłowy przebadany przez Habilitantkę w tej części pracy.

Za najlepszy naukowo fragment pracy uważam podsumowanie. Wynika z niego, że wiedza, analiza i konkluzje zawarte w monografii stanowią znaczny wkład w rozwój nauki, a jednocześnie są znacznie głębsze niż wywody, które do nich prowadzą.

Podsumowując, przedstawiona do oceny monografia to opracowanie oryginalne, niemające charakteru odtwórczego, lecz badawczy. Autorka znalazła problem wart zbadania, z różnych perspektyw go zanalizowała i wyciągnęła interesujące wnioski. Mamy zatem do czynienia ze studium, wskazującym na obszerną wiedzę Habilitantki i głęboką znajomość badanych zagadnień. Autorka wykonała bardzo dużą pracę badawczą, zgromadziła i przeanalizowała bardzo pokaźny materiał źródłowy, przeprowadziła wielopłaszczyznowe i

wielowątkowe analizy, w określonym przez siebie obszarze badawczym zidentyfikowała i zdiagnozowała pojawiające się problemy badawcze.

Stwierdzam, że przedstawiona do oceny monografia spełnia wymogi określone w Ustawie. Ocenę tę opieram na analizie samej książki wraz z niektórymi pozycjami pozostałego dorobku naukowego Wnioskodawczyni, stanowią one bowiem jedną całość merytoryczną.

Zainteresowania naukowo-badawcze Habilitantki koncentrują się przede wszystkim na problematyce prawa konsumenckiego, tak materialnego, jak i proceduralnego. Jest to zatem bardzo szerokie spektrum zagadnień, które jednak dr J. Mucha zna bardzo dobrze. Prowadzone badania naukowe zaowocowały cyklami publikacji powiązanych tematycznie, odnoszących się do tych właśnie obszarów. Nie mają one charakteru przyczynkowego czy opisowego, lecz stanowią przemyślaną, dogłębną analizę problemów i propozycji *de lege ferenda*.

Łącznie dorobek naukowy dr Jagny Muchy po uzyskaniu stopnia doktora obejmuje prawie trzydzieści publikacji. Warto zwrócić uwagę, że w wielu przypadkach ukazały się one (lub zostały przyjęte do druku) w bardzo renomowanych periodykach o zasięgu międzynarodowym. Trzeba podkreślić, że mają one zróżnicowany charakter – są to nie tylko „typowe” artykuły naukowe, lecz także glosy i recenzje, co dobrze świadczy o wszechstronności i zróżnicowanych umiejętnościach osoby, która staje się samodzielnym pracownikiem naukowym.

Ponadto Habilitantka wykazała się:

- bardzo znaczącym czynnym udziałem (28 wystąpień w ciągu 6 lat) w międzynarodowych konferencjach naukowych organizowanych przez wiodące ośrodki badawcze w świecie. Warto podkreślić, że wielokrotnie brała w nich udział na zaproszenie organizatorów

- dużym doświadczeniem w realizacji krajowych i międzynarodowych projektów badawczych, co warto podkreślić – w roli kierowniczkich projektów

- realizacją zagranicznych staży badawczych w renomowanych ośrodkach badawczych (Harvard, Oxford).

- osiągnięciami w zakresie popularyzacji nauki i współpracy z otoczeniem zewnętrznym (udział w pracach przy raporcie dla BEUC)

- osiągnięciami dydaktycznymi i organizacyjnymi na rodzimym Wydziale.

Habilitantka wypełniła zatem z naddatkiem wymogi przewidziane w art.219 ust.3 Ustawy.

WNIOSEK KOŃCOWY

W mojej ocenie doktor nauk prawnych Pani Jagna Mucha spełniła wszystkie wymogi określone w Ustawie niezbędne do uzyskania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki prawne.

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez
Monika Jagielska
Data: 2026.03.06 18:07:48 CET